

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

KURIER CZĘSTOCHOWSKI

z urzędowymi ogłoszeniami władz.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z przesyłką pocztową 2.50 zł., dla odbierających pismo na miejscu 2 zł. — Cena pojedynczego numeru 10 groszy
REDAKCJA I ADMINISTRACJA CZĘSTOCHOWA, III ALEJA Nr. 52. TELEFON 22-45
Konto w Komunalnej Kasie Oszczędności Nr. 12.
Jedyną przyjeżdżającą codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 15 do godz. 13-tej.
KSIĘGARNIA I SKLEP „KUBIERA CZĘSTOCHOWSKIEGO” II ALEJA 24.

CENY OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetryowy przed tabaktem 50 gr., w tekście i nadrukowane 40 gr., za tabaktem 30 gr. Drobną ogłoszenia: wiersz napisowy 25 gr. każdy dalszy wyraz 15 gr. Najtańsze ogłoszenie drobne 1.50 zł. Ogłoszenia zamiejscowe i matrymonialne 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25 proc. wyższe. Ogłoszenia skłonna, fantazyjne, otywowe i bilansowe o 50 proc. droższe. Przy ogłoszeniach kilkakrotnych — rabat.

Dr. Frank przyjął przedstawicieli sowieckich

Przyjazd delegacji rosyjskiej do Przemyśla i Krakowa

Nieoczekiwane skutki „blokady” angielskiej

Bukareszt, 7. grudnia.
Pertraktacje między Rumunią a Rosją Sowiecką o wywóz towarów rumuńskich do Niemiec zostały już zakończone. Rumunia wywozić będzie codziennie 300 wagonów towarów przez Rosję do Niemiec. Napewno nieoczekiwano tego rodzaju skutków angielskiej „blokady”, która ma za cel wygłodzenie kobiet i dzieci w Niemczech. „Humanitarna” Anglia dobrze znana jest z tego rodzaju wśród państw neutralnych.

Pierwszy dzień pobytu w siedzibie Gubernii

Kraków, 7. grudnia.
Sowiecka delegacja dla sprawy przesiedleniowej w śróde w południe wyjechała pociągami specjalnymi z Przemyśla Rosyjskiego. Z dworca głównego w Przemyślu wraz z delegacją rosyjską wyjechał również Szef Okręgu Krakowskiego Gubernator Dr. Wächter w towarzyszywie posła von Wühlscha i do wódcy brygady Streckenbacha. W śróde po południu pociąg specjalny przybył do Krakowa, gdzie na dworcu powitał delegację rosyjską Szef Urzędu Gubernatora Generalnego dyrektor ministerialny Dr. Bühler.
Z dworca samochodami delegacja rosyjska przejechała ulicami miasta udając się do siedziby urzędowej Gubernatora Generalnego. Na zamku delegacja została przyjęta przez Gubernatora Generalnego. Na zakończenie aktu przyjęcia odbyła się kolacja w szerokim gronie o sobistości z kół urzędowych.

Sowiety nie uznają Ryti'ego

Odpowiedź Mołotowa na nowe propozycje fińskie

Moskwa, 8. grudnia.
Radio moskiewskie publikuje urzędową wiadomość, według której poseł szwedzki w Moskwie, Winter, według życzenia rządu fińskiego, w dniu 4 grudnia przedłożył propozycje nowych układów między Moskwą, a Helsinkiem.
Komisarz dla spraw zagranicznych odpowiedział szwedzkiemu posłowi, że rząd Rosji Sowieckiej nie chce uznać gabinetu premiera Ryti'ego, który opuścił Helsinki i znajduje się w nieznanym miejscu.
Dlatego też nie mogą mieć miejsca żadne układy między obydwojema rządami.

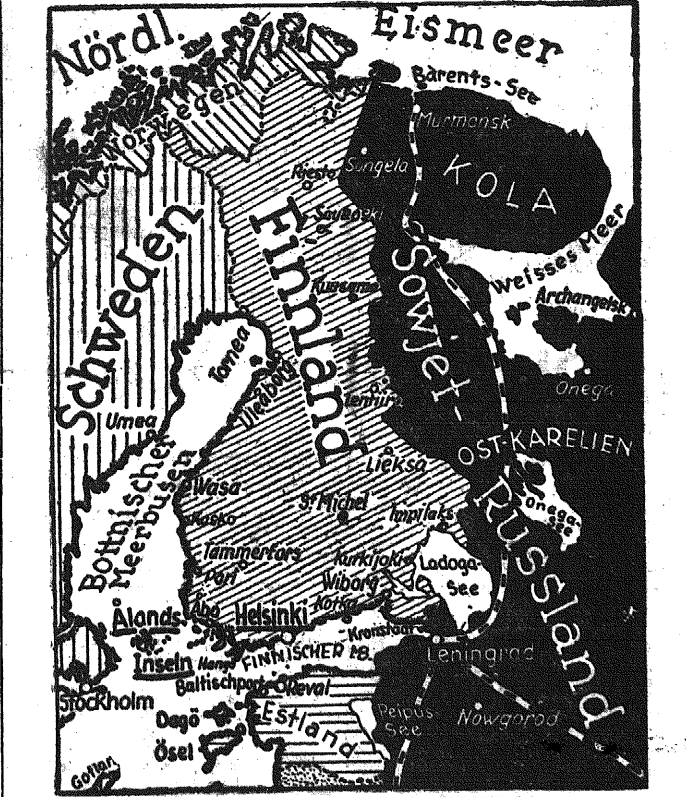
tarza Rady Ligi Narodów Avenola — o zwołaniu posiedzenia Rady. Z odpowiedzi tej wynika, że rząd sowiecki uważa zwołanie posiedzenia przez Avenola za bezprawne dokonane, w wypadku zaś gdyby się zgrupowanie odbyło Rosja nie weźmie w nim udziału.

Finlandia fortyfikuje wyspy alandzkie

Helsinki, 7. grudnia.
Fińskie ministerstwo spraw zagranicznych dziś po południu zawiadomiło, że fińska armia na wypadek ewentualnego ataku objęła ochronę neutralności wysp alandzkich. Zapewniają, że wyspy mają być ufortyfikowane i zamknięte wejście do zatoki botnickiej.

Sowiety maszerują naprzód

Moskwa, 7. grudnia.
Moskwa publikuje przez radio następujący komunikat o działaniach wojskowych w Finlandii:
Oddziały wojskowego okręgu militarnego leningradzkiego z dniem 4 grudnia rozpoczęły marsz naprzód. W kierunku na Murmańsk armia sowiecka rozbiła pojedyncze oddziały Finów i posunęła się 25 km. od Petsamo. Do portu Petsamo wpływają już sowieckie okręty. W kierunku na Uchta, Reboły i Perosero oddziały sowieckie posunęły się 45 — 50 km. od granicy.
W kierunku na Petrosawodsk Rosjanie zajęli miasto Salmi (koto jeziora Ladoga) i miejscowość Laimola.
Na obszarze karelińskim posunęły się oddziały rosyjskie włąd od 45 — 50 km. od granicy państwa. Z powodu złych warunków atmosferycznych nie było żadnych działań lotniczych.

Atak lotniczy na Wyborg

Ryga, 7. grudnia.
Rząd fiński w poniedziałek nie wydał żadnego komunikatu. Donoszą, że w biurze wiadomości nastąpiła pewna reorganizacja.
Cały dzień nad Helsinkiem szalała ostra zamięć śnieżna. Według nie potwierdzonych wiadomości miał być bombardowany Wyborg.

Rosja nie naśladuje Genewy

Moskwa, 7. grudnia.
Urzędowo publikują odpowiedź komisarza dla spraw zagranicznych Mołotowa na oświadczenie Generalnego sekretarza

90-TA ROCZNICA URODZIN MARSZAŁKA MACKENSENA.

Marszałek Polny August von Mackensen urodził się 6 grudnia 1849 r. jako syn Ludwika i Marii Ludwigi z domu Rinle. Karierę wojskową rozpoczął Jubilat w 2 p. Leibhuszarów. W czasie wojny w r. 1870/71 dowódcą dywizji, książę Albrecht Pruski, zwrócił uwagę na świetnie zapowiadającego się oficera i zachęcał go do pozostania w wojsku. Wyróżniając się specjalnymi zdolnościami, von Mackensen przeszedł szybko wszystkie stopnie oficerskiej hierarchii.
Okres najwybitniejszych czynów marszałka von Mackensena przypada na czas wojny światowej, kiedy jako dowódca armii, podejmował na wielką skalę akcje, uwiecznioną następnie zwycięstwami pod Gorlicami i Tarnowem w maju 1915 r. — Jedyny w swoim rodzaju fakt rozbiecia 60 km frontu rosyjskiego przyniósł nominację na marszałka i order. Orła Czarnego. Wierny swemu słowu, do ostatniej chwili pozostał na stanowisku, a ulegając przemocy Ententy, został internowany w Salonikach i powrócił do kraju w grudniu 1919 roku.

Führer Adolf Hitler u Mackensena

Berlin, 7. grudnia.
W dniu urodzin marszałka von Mackensena Führer Adolf Hitler osobiście odwiedził wodza z wojny światowej 1914 - 18, i serdecznie mu pogratulował. Marszałek był wzruszony, że Führer Adolf Hitler w dzisiejszych czasach mając tyle zajęcia osobiście przybył do niego. Marszałek oświadczył dalej, że ma nadzieję dożyć jeszcze zwycięstwa Niemiec w obecnej wojnie.

Wiktor Krowczyński

Coraz szersze kręgi zalecają strejk w Indiach

Protesty przeciwko presjom w fabrykach

Bangkok, 7 grudnia.
Ogólny ruch strajkowy w Indiach, który w Bombaju objął 90.000, w Kalkucie 40.000 robotników i robotnic nie ogranicza się jedynie do tych dużych miast, lecz zaleca coraz szersze kręgi w całym kraju. Mimo to Anglijcy torpedują wszelkie wiadomości, ograniczając się tylko do krótkich komunikatów. Na przykład, na terytorium przemysłowym Nahał (na północ od Kalkuty) zatrudnieni w fabryce juty robotnicy i robotnice w liczbie 110000 osób urządzili powstanie.

Jak się dowiadujemy miały miejsce również krwawe demonstracje Hinduów. Gdy robotnicy zebrani na masowym zgromadzeniu protestowali przeciwko nadmiernemu wykorzystaniu angielskich kapitalistów, wdarła się nagle policja angielska między wzburzony tłum i biła niewinnym demonstrantom łaskami. Znaczną liczbę członków zgromadzenia odniosła rany, zginęło kilka kobiet i dzieci, które nie mogły wytrwać się ze ścieku.

We wszystkich tych demonstracjach wyraża się obrzydliwie wzburzenie Hinduów. Z wielkim oburzeniem przeciwstawiają Hinduści obrzydliwy zysk posiadaczy fabryk głodowym płacem robotników. Żądają oni nie tylko poprawy płac, lecz równoczesnego skrócenia godzin pracy i ochrony nieletnich. Na wszystkich zgromadzeniach, twierdzą, że robotnicy z powodu niskich zarobków są zmuszeni wysyłać swe dzieci do fabryk, gdzie muszą się one około dziesięciu godzin przy ciężkiej pracy.

1.500.000 bezrobotnych w bogatej Anglii

London, 7 grudnia.
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła w Anglii w listopadzie b. r. 1.402.586 osób.

Angielska amunicja w Finlandii

Moskwa, 7 grudnia.
Wypadki w Finlandii stanowią w dalszym ciągu główny temat prasy moskiewskiej. Komunikaty z terenu działań wojennych na froncie wypełniają teraz całe strony gazet. Korespondent wojenny „Lwiestii” opisuje fińskie pola minowe, które napotykały wkraczające do Finlandii rosyjskie oddziały wojskowe. Miny były pozakładane w sposób istotnie wyrafinowany; wystarczyło gdziekolwiek dotknąć się łączącego roweru lub otworzyć drzwi domu, a natychmiast następował wybuch i wszystko wylatywało w powietrze. Częściowo miny znajdowały się ukryte bezpośrednio w śniegu. Jak ustalono wszystkie miny były pochodzenia angielskiego.

We wszystkich komunikatach podkreśla się, że ludność została całkowicie ewakuowana z terenów zajętych i mieszkanki stoją opuszczona. Wiele uwagi poświęca się także komunikatowi z działalności rosyjskiej floty morskiej. Flota wykonała uderzenie — niszczyciel „Prawda” — na obszar Finlandii, ażeby zapewnić bezpieczeństwo Rosji i Leningradowi od strony Zatoki Fińskiej. Pierwsze zadanie floty miało waż-

Czy Anglia drażni Włochy?

Kopenhaga, 7 grudnia.
Przeciwko angielskiej blokadzie zmierzającej do zgniecenia eksportu niemieckiego wystąpiły państwa neutralne. Wprowadzone zaostrożenie znów złamały stare prawo międzynarodowe. Politycy zwracają uwagę na pietrzące się trudności i wypowiadają opinię, że Anglia winna się w tej kwestii głęboko namyśleć.

Trzy wyroki śmierci

Poznań, 7 grudnia.
Sąd specjalny w Poznaniu po przeprowadzeniu rozpraw skazał trzech Polaków na karę śmierci. Oskarżonym udowodniono morderstwo popełnione na osobach narodowości niemieckiej. Przebieg procesu dostarczył raz jeszcze pełnych grozy dowodów i był szczegółowym obrazem niewypowiedzianych cierpień, jakie znośli musieli w pierwszych dniach września obywatele polscy niemieckiej narodowości w czasie marszu w głąb Polski do obozów koncentracyjnych. Michał Piotrowski i Czesław Kaczmarek byli hersztami bandy, która napadła na jeden z pociągów wiozących Niemców z okolic Wolszyna i Nowego Pomysła i zdążającego przez Komorowo. Bandyci dopuścili się okrutnych zbrodni morderstwa. Pięciu zabitych, osiemu ciężko i 25 leż, rannych oto żniwo tego bestialstwa. Zabitych zabrano pociągami i pochowano tymczasem w pobliżu

Mąka w piwnicach synagogi

Warszawa, 7 grudnia.
W czasie oblężenia Warszawy ludność ewakuowana była do grodu. Żydzi jednak mimo to wiele setek worków mąki schowali w piwnicach bóżnicy na Królewskiej i Tomackiej. Głód polskiej ludności nie obchodził żydowskich szwindlarzy wojennych, a przypuszczali oni, że będą mogli prowadzić później handel na wielką skalę. Nadzieje te jednak spełniły na niczym ponieważ po spaleniu obu bóżnic schowana w piwnicach mąka nie nadaje się do użytku.

Z miasta i okolicy

Jak dwaj bracia zostali równocześnie ojcem i synem

W podczęstochowskiej wiosce Biała miało miejsce niezwykle zdarzenie. Oto zakochali się równocześnie dwaj bracia w pewnej wdowie i jej córce. Jednego dnia odbyły się dwa śluby. Przed ołtarzem w kościele parafialnym stanęli 37 letni Mikołaj W. z czterdziestoletnią wdową, oraz jego dwudziestopięcioletni brat Antoni, który powjął za żonę dwudziestoczteroletnią córkę wdowy. Ślub zgromadził dużą ilość znajomych i ciekawych, którzy z humorem komentowali fakt, że stosunek dwóch braci zmienił się do siebie, gdyż starszy został równocześnie ojcem (teściem) młodszego. Oboje pary postanowili zamieszkać w jednym domu.

Ludzie wysocy umierają młodo

Krajowe Towarzystwo Ubezpieczeniowe nie zaniedbuje żadnej okoliczności, która by nie mogła stanowić podstawy do matematycznych obliczeń kalkulacji ogólnostatystycznych. Prowadzą zatem prace, które starają się wyświetlić, jakie okoliczności fizjologiczne wpływają na krótsze czy dłuższe życie ubezpieczonych. Szereg prac na przykład poświęcono zagadnieniu: jaki wpływ na długość życia posiadają słaby dźwięk i nogi, niestrawność w budowie kości ludzkiej, przestępy systemu gruczołowego i t. p. Na podstawie tych badań ustalono, że wszyscy ludzie umierają młodo, począwszy właśnie od olbrzymów,

Porządek nabożeństw w dniu 8-go GRUDNIA R. B.

Jasna Góra: — O godzinie 6-ej m. 30 Roraty z kazaniem o godzinie 8 — uroczysta msza św. godz. 9 — uroczysta msza św. śpiewana, godz. 10.30 — suma w Bazylice, godz. 12 — ostatnia msza św. i zastonienie Cudownego Obrazu. Godz. 15.30 — nieszpory w Bazylice — Zastonienie Obrazu około godz. 17.
Katedra św. Rodziny: Msze św. o g. 7.30, 9-ej i 10-ej. Nieszpory o g. 15.30.
Kościół św. Zygmunta: — Roraty z kazaniem o godz. 7-ej, następne msze św. o godz. 8-ej, 9-ej i suma z kazaniem o godz. 10-tej. Nieszpory o godz. 16-tej.
Kościół św. Jakuba: — O godz. 6.30 roraty i kazanie, godz. 9 — msza św., godz. 10-ta — msza św., godz. 11 — suma, godz. 12.15 — msza św.,
Kościół św. Barbary: msze św.: godz. 7 i 9-ta, suma o godz. 11-ej, nieszpory o 16-tej.
Kościół Pana Jezusa Konającego: msze św.: godz. 7, 8, 9.

Zarządy parafii

prosimy o uzupełnienie podanego porządku nabożeństw ewent. zmianami, przewidzianymi na grudzień.

Reichsminister Rudolf Hess na Górnym Śląsku INAUGURACJA KANAŁU ADOLFA HITLERA.

Gliwice, 7 grudnia.
Na inaugurację kanału Adolfa Hitlera i portu w Gliwicach, w nadchodzący piątek ma przybyć stały zastępca Führera Adolfa Hitlera Reichsminister Rudolf Hess, który dokona osobiście aktu rozpoczęcia robót w Blechowie, koło Heydebreck. — Kanał ten będzie wspaniałym połączeniem między Odrą a Dunajem.

Dr. Ley u Mussoliniego

Rzym, 7 grudnia.
Na zaproszenie rządu Italii Reichsgarnisonsleiter N. S. D. A. P. Dr. udal się samolotem z wizytą do Rzymu. We wtorek wieczorem Dr. Ley był przyjęty przez Duce w Palazzo Venezia. Rozmowa utrzymana była w atmosferze serdecznej przyjaźni niemiecko - włoskiej. W środę Dr. Ley przeprowadził rozmowę z ministrem spraw zagranicznych Italii, hr. Ciano.

Japoński ambasador u Halifaxa

London, 7 grudnia.
Ambasador japoński w Londynie odwiedził w stolicy Anglii Halifaxa, z którym odbył dłuższą rozmowę. Tematem obrad był wywóz towarów niemieckich do Japonii. Japonia jest poważnie zainteresowana przywozem niemieckich towarów, których już teraz oczekuje.

„Arriba Alemanía”

Donoszą z Madrytu, że w poniedziałek przed południem przedstawiciel N. S. D. A. P. z polecenia Führera Adolfa Hitlera w czasie uroczystości okolicznościowych ku czci twórcy Falangi „Jose Antonio Primo de Rivera” złożyli wieniec w Escorialu, oraz przyjęci byli przez szefa rządu generała Franco także ambasador niemiecki w on Stohrer. Honorowa kompania piechoty oraz przyboczna straż generała podczas przybycia i odjazdu poselstwa oddawała honory wojskowe. Kierownik grupy narodowej organizacji zagranicznej Hans Thomsen przedstawił szefowi państwa członków delegacji, których gen. Franco podziwił przed podaniem rekł. W krótkiej okolicznościowej przemowie gen. Franco wyraził swą radość, że niemiecka delegacja dopełniła aktu państwowego w Escorialu. Niemcy stali zawsze po stronie wolnego państwa hiszpańskiego, podczas jego najcięższych dni, jak również w dniach potęgi i zwycięstwa.

General Franco podkreślił, że nie zapomni jakie było stanowisko Niemiec wobec Hiszpanii i życzy Rzeczy niemieckiej zwycięstwa w toczącej się obecnie wojnie. Przemowę swą zakończył general Franco okrzykiem: „Arriba Alemanía!”

Angielski parowiec zatopiony

Amsterdam, 7 grudnia.
Według doniesień Reutera 1670-tonowy, wielki parowiec „Horsford” został stordedowany u wschodnich wybrzeży Anglii.

„DEUTSCH-POLNISCHE KORRESPONDENTIN” perfectes Stenographieren und Maschinenschreiben für sofort gesucht Gesuche in Deutsch und Polnisch sind an die Akt.-Ges. „Stredom”, Tschestochau, 1. Mai-Strasse Nr. 21 zu richten.

St. p. Maria z Legisów D-rowa WRZEŚNIEWSKA Zmarła dnia 2 września 1939 r. w Milanówku, pochowana została tymczasowo w Grodzisku Maz. Nabożeństwo za Jej duszę odprawione zostanie w dniu imienia dnia 8 grudnia o godzinie 12 i pół w południe w kościele św. Jakóba, na którego zaprasza życzliwych pozostali w neutonym żalu MAZ.

SPRZEDAM bryczkę, wygodna w dobrym stanie, prawie nowa. Jasnogórska 110, m. 2. 478
ZGUBIONO książeczkę Ubezpieczalni Społecznej na nazwisko Łupiatki Tomasz. 472
OBIADY gospodarskie od 80 gr. porcja. Jasnogórska 50/52, m. 3. 471
ZGUBIONO legitymację Ubezpieczalni Społecznej na nazwisko Leon Sobótka, św. Rocha 112.
JADŁO do Warszawy przyjmując zaliczenia pieniężne i kasę Dąbrowskiego 8, Szarłatshoff.
ZOGNAŁ kość kasztan z łusyną lat 16. Znalazca prosi o swrot za wynagrodzeniem. Kiełczyńska, Wiktorja Białczyk. 470
KSIĘGOWNICZKA — udzielać lekcji metodą praktyczną — warunki przystępne — profesor. Zgłoszenia do Administracji „Kuriera” pod M. Z.
RUTYNOWANA wychowawczyni poszukuje podopiecznego w nauce. Zgłoszenia Kilińskiego 30, m. 4. 473
WÓZEK dziecięcy, nowy, sprzedam tanio. Kiełczyńskiego 35, m. 5. 480
KUPIĘ każdą ilość worków nowych i używanych. Kordeckiego 10, skład wódek, 465

Amtliche Bekanntmachung Der Eisenbahnübergang Pilsudskistr. — Allee Wolności ist ab 2. Dezember 1939 dauernd geschlossen worden. Der Übergang ist für die Zukunft weder für Fussgänger noch für Fahrzeuge passierbar. Tschestochau, den 5. Dezember 1939. Der Stadtkommissar (—) Dr. WENDLER, Oberbürgermeister.
Urządowe ogłoszenie Podaje się do publicznej wiadomości, że przebieg kolejowa przy ul. Pilsudskiego i Alii Wolności z dniem 2 grudnia 1939 r. na stałe zamknięta. Przebieg ten jest w przyszłości tak dla ruchu pieszo, jak i kolejowego zamknięta. Częstochowa, dnia 5. grudnia 1939. Komisarz Miasta (—) Dr. WENDLER, Nadburmistrz.

POSZUKUJE lekcji języka niemieckiego u młodej osoby. Oferty do Szkiepu „Kariera Czesłochowskiego” pod I. S. 475
POTRZEBNA panna do interesu handlowego Niemiecki, buchalterka Kaucja + Ewika, Oferty „Renoma” „Interes”. 476

WOREKI nadeszły, sprzedaż Kordeckiego 10, 479
ZGUBIONO dowód osobisty wydany przez gminę Grabówka, kartę rowerową i kartę wojskową na nazwisko Stanisław Kluz, Gnaszya Dolny 477

Straż pożarna sikawka poskramia krytyków

Heleńki. Straż pożarna w Plaisto w podczas pożaru została „rozbrojona” przez policję, ponieważ brutalnie obszła się — nie z ogniem, — lecz z widzami. Powodem zatargu było to, że widzowie pozwolili sobie na krytykę czynności straży.

Krytycy zaczęli w końcu „kibicować” strażakom i, jak przy piłce nożnej, zachęcać ich do energiczniejszej walki z płomieniami. Gdy głosy zebranych nie dały rezultatu, rozległy się okrzyki: „Teżórre, nie możecie znieść gorąca, nie potraficie ugasić ognia i t. p.”

Tego było już za wiele dla strażaków plaistowskich. Pozostawili oni płonący budynek i skierowali węże sikawek na zebrany tłum. Zimna woda rozlała się strumieniem na głowy winnych i niewinnych. Policja musiała interweniować i „rozbroić” strażaków.

Nie było to jednak zadanie łatwe. Po pokonaniu „mokrych trudności”, udało się

Klub przeciwników narzutek

Tokio. W Tokio w tych dniach odbyło się roczne zebranie klubu „przeciwników” narzutek” pod przewodnictwem 72-letniego radcy gminnego Hideo A r i m a. Klub ten został zorganizowany, celem zastosowania w życiu codziennym, szeregu uproszczeń ubioru. Na liście części ubrania, jako zbędne, obok narzutek wymienione są: kapelusz i laska spacerowa. Używania przedmiotów tych klub zabrania swoim członkom. Na dorocznym posiedzeniu, członkowie klubu zobowiązali się, nosić jak najprostsze ubrania. Te małe braki w stroju są niekiedy zbędne dla wojowników frontowych.

NA MOSTKU KAPITANSKIM NIEMIECKIEGO OKRETU POMOCNICZEGO DLA LOTNICTWA. Skoro tylko drogą radiową nadejdzie wiadomość, że wodnopłatowiec musiał wodować, natychmiast na wskazane miejsce wyrusza okręt.

Zmarł najstarszy obywatel Danii

W Apenrade zmarł w wieku 103 lat majster szewski, Franciszek Antoni Scharf. Pochodził on ze Śląska i osiadł w roku 1864 w Apenrade, gdy miasto to należało jeszcze do Danii. 55 lat przeżył on w niemieckim Apenrade i zakończył życie, gdy miasto po roku 1919 znów stało się własnością Danii. Scharf był najstarszym męskim obywatelem państwa duńskiego. Po dzień dzisiejszy żyje jeszcze kobieta, która jest dwa lata starsza od Scharfa.

Tylko z tobą na samotnej wyspie

New York. Studenci na uniwersytecie w Columbii zajęli się oryginalną kwestią na temat: „Która z kobiet wybrałaby pan, gdyby wolno było żyć tylko z jedną na wyspie samotnej?” Kobieta, która najczęściej otrzymała głosów, była znana amerykańska gwiazda filmowa. Zapytano się jej z kolei, którego z mężczyzn wybrałaby, gdyby się znalazła w podobnej sytuacji. Artystka dowcipnie odpowiedziała: „Wybrałabym tylko tego mężczyznę, któryby miał wykształcenie jako akuszerka”.

Rewolucjonistka Charlotte Despard zmarła

Amsterdam. W Belfast, w wieku 94 lat, zmarła znana rewolucjonistka irlandzka, pani Charlotte Despard. Przez całe swe życie następcza ona policji angielskiej wiele kłopotu. Już jako 20-letnia córka znanej i wysoko poważanej rodziny londyńskiej, wyróżniała się, dzięki swym zdolnościom pisarskim. Krytykowała ona bardzo ostro stosunki w Anglii. Jej rewolucyjnemu duchowi nie wystarczyła później działalność na polu literackim. Stanała ona po stronie zwolenniczek ruchu kobiecego, po stronie radykalnych sufrażetek. Ustawicznie miała do czynienia z policją. Wskutek gwałtownych demonstracji, zbyt często powtarzających się, została wtrącona do więzienia. Lord Y p r e s, jej brat i najstarszy członek rodziny, w czasie Wojny Światowej piastował wysoki urząd w armii angielskiej. W roku 1918 wysłany został do Irlandii, by stłumić republikański ruch narodowy. Nie było mu przyjemnie, gdy siostra jego, Charlotta, również udała się do Irlandii. Szukała ona łączności z irlandzkimi nacjonalistami i wkrótce stała się zagorzałą zwolenniczką najsłabszej partii radykalnej. Wielu aktywistów Irlandzkiej Armii Republikańskiej uratowało życie. W starszym wieku występowała również wszelkimi siłami przeciwko tyranii angielskiej.

Anglicy a gwinee

Amsterdam. Ciekawe, że od początku wojny wszystkie zakłady manufaktury mekskiej rachunki wystawiają w gwineach. — Są to pewne dziwactwa, które w Anglii trudno wytepić. Obokrajowiec wie, że waluta angielska liczona jest w funtach i szylingach, przy tym 1 funt ma 20 szylingów. Kiedy jednak pójdzie do lepszego krawca i dowie się ceny za ubranie, to powie mu, że wynosi tyle a tyle gwinee. A więc lekarz, adwokat, inżynier, wszyscy, „którzy coś znaczą”, rachunki swe wystawiają nie w funtach i szylingach, lecz w gwineach. Gwinea, to moneta złota, pochodząca

z Gwinei, kolonii angielskiej i w r. 1818 miała wartość 21 szylingów. Teoretycznie waluta Gwinei nie egzystuje więcej, praktycznie jednak posługują się nią. Postępowanie wielkich firm krawieckich jest więc prawie rewolucyjne, albowiem w obliczu wojny Anglii chcą wykorzystać walutę, nieużywaną w życiu.

Niedźwiedź jaskiniowy w górach Towarnych

W t. zw. górach Towarnych, odległych około 10 km od Czesochowy, między Olshynem, a Kusietami, swego czasu odkryto legowisko, jaskinię niedźwiedzia. Całkiem nagie szczyty gór Towarnych, zbudowane z często występującego w tej okolicy wapienia jurajskiego, pokryte są fantastycznie porycinanymi skałami, otoczone małymi, o wydmowych charakterze, wzgórkami piaszczystymi. Posiadają one wymiary od deszczu w swoim rodzaju uryzce dolinki i jaskinie.

Nazwa gór Towarnych pochodzi prawdopodobnie od przebiegającej tu, u stóp gór w dawnych czasach, drogi handlowej. Prawdopodobnie niedźwiedź z czasów kolodowców obrał sobie w jaskiniach tych gór legowisko. Wejścia do jaskiń znajdują się od strony północno-wschodniej, po obu stronach podziemnego korytarza. Korytarze, nisze i wgłębienia, znajdujące się wewnątrz gór, są niedostępne, ponieważ wypełnione są starszego pochodzenia stalaktytami.

W jednej z ukrytych nisz, na rozgałęzieniu podziemi, znaleziono resztki kości niedźwiedzia jaskiniowego. Poszukiwacze złota i skarbow, jeszcze dziś często spotykali, odkryli te kości. Pod warstwą wapienia, który swego czasu powstał ze stalaktytów, znaleziono olbrzymie szkielety. Leżały one tu kilka tysięcy lat zakonserwowane pod cienką, 50-centymetrową, warstwą.

Żebra, żebra, piszczęła, pojedyncze członki, utrzymały się w bardzo dobrym stanie. Wrażenie robią pazury niedźwiedzia, długości 12 cm. Z pazurami napadał niedźwiedź na swą ofiarę.

Obok resztek szkieletu najstarszego mieszkańca tej okolicy, wykopano również kości olbrzymiego konia z epoki lodowej, prawdopodobnie t. zw. „Egnus caballus” oraz

PIES Z MELDUNKIEM SPIESZY DO CELU. „Tyras” — tak nazywa się pies, widoczny na naszej ilustracji — zna dokładnie miejsce, gdzie między zaskakami z drutu może on przejsć. Aby nie znaleźć drogi, „Tyras” podnosi nos 66 górę węższy i rozpoznawszy właściwy kierunek, śpieszy dalej.

Czy i jacy ludzie żyją na Marsie?

Gdy w jasną noc gwiazdzista oko nasze spocznie na firmamencie niebios, mimo woli zadamy sobie pytanie, czy są tam istoty, obdarzone rozumem i wolą, czy utworzyłyby się tam życie i w jakiej formie i czy kiedykolwiek nastąpi możliwość skomunikowania się z tymi odległymi światami.

Starożytni wyobrażali sobie gwiazdy jako wcielenia bogów i bohaterów, wieki średnie przypisywały gwiazdom wpływ na

rozwoj życia ludzkiego i zdarzeń dziejowych, a dziś astrologia odgrywa dużą rolę w naszym życiu codziennym.

Rozumuje się, że o ile wpływ słońca na rozwój życia i charakteru jest niewątpliwym, o ile wpływ księżyca odgrywa także znaczną rolę w szeregu zjawisk fizycznych i psychicznych, o ile emanacje radu już w nieskończenie małych wielkościach wywołują pewne skutki, to dlaczego wpływ promieni gwiazd czy planet nie mógł mieć jakiegoś związku z życiem i losami człowieka.

Od najdawniejszych więc czasów zajmowano się badaniem ciał niebieskich, ich składów chemicznych, praw ich biegu oraz obrotu i snuto mniej lub więcej fantastyczne odpowiedzi o życiu na planetach i gwiazdach. Jedną z najbliższych położonych planet jest czerwona gwiazda, której nadano miano Boga wojny, czyli Marsa. — Odległość tej planety od ziemi z powodu dużego mimosrodu jest zmienna i waha się od 55 milionów kilometrów do 390 milionów kilometrów; toteż i pozorna wielkość Marsa zmienia się od 24 do 3 i pół sekund. Odległość Marsa od słońca jest półtora raza większa od odległości ziemi od słońca, stąd też ilość światła i ciepła wynosi niedługo połowę tej ilości, jaką otrzymuje ziemia. Rok Marsowy jest prawie dwa razy dłuższy od naszego, wynosi bowiem 687 dni i dzieli się, podobnie jak i na ziemi, na pory roku.

Badania astrofizyczne pozwoliły na określenie ciężaru gątnkowego i gęstości planety i sprawdziły, że Mars ma prawie taką samą gęstość, jak i ziemia. Poza tym badanie promieni Marsa wskazuje na obecność tych samych składników chemicznych, jakie posiada nasza kula ziemską; wreszcie nachebycie Marsa do swojej płaszczyzny obrotu wskazuje prawie tę samą ilość stopni, co ziemia. Nie więc dziwnego, że już od dawnych czasów ludzie rozmyślają nad możliwością życia fizycznego na powierzchni tego naszego sąsiada. Przyczyniło się do tego także odkrycie kanałów na Marsie, to jest prawie prostych linii, pokrywających niemal całą przestrzeń planety geometrycznym rysunkiem i fakt, że tak kształty, jak i kolor tych linii przypisywano istotom, obdarzonym rozumem i świadomością działania i stał już w końcu ubiegłego stulecia pojawiły się rozprawy i powieści fantastyczne o życiu na Marsie.

C. d. n.

„Jazda dorozką” z Anglii do Ameryki

Amsterdam. Od kilku miesięcy w centrum Londynu nie spotyka się wozu dorozkarskiego Jackin B r o w n ' a. Nie został on wielony do armii, wojna zastąpiła go w drodze do Stanów Zjednoczonych. — A stało się to w sposób następujący: Amerykański przemysłowiec, W. C. Fownes, gdy przybył przed kilku miesiącami do Londynu, korzystał z samochodu Jackina z dworca do hotelu. Przemysłowiec był rozpromieniony, gdy szofer pokazywał mu wszystkie pamiątki i rzeczy, godne widzenia w czasie jazdy. Po przybyciu do hotelu milioner zaangażował Jackina do dalszego zwiedzania całej Anglii. Chętnie przyjął on zlecenie i okazał się znawcą nie tylko dzieł sztuki, lecz i znawcą historii. Amerykanin był tak zadowolony, że po skończonej podróży krajoznawczej po Anglii, zaproponował Jackinowi, by w ten sam sposób obwodził go po Ameryce. Jackin zgodził się i, zostawiając w Londynie swą żonę i taksówkę, udał się do Stanów Zjednoczonych. Po zakończeniu swej tury prawdopodobnie zaraz powróci do ojczyzny.

Czytajcie „Kurier Czesochowski”